ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Δραχμὰς* 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Φρ. Χρ.* 8

Διαχειριστής: **Σ. ΒΕΛΛΗΣ**

ΕΤΟΣ Δ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 120

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ,, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1909.

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνοι
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ—Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

Ο ΑΠΟΧΩΡΗΣΑΣ

Τὸν ἐνθυμούμεθα ὅταν πρό τινων μηνῶν, πνευστιῶν, ὡς τότε τὸν ἐφαντάσθημεν, ἀνῆλθε τὰς ὄχι ὀλίγας διὰ τὰ ἔτη του βαθμίδας τῆς μαρμαρίνης κλίμακος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Ἐτάνυσεν ὁ ἐμπνευσμένος πολιτευτὴς ὅλα τὰ μέλη του, ἔστρεψε περὶ ἑαυτὸν τὰ βλέμματά του, καμμύων δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἔνδειξιν αὐτοθαυμασμοῦ, ἀνελύθη εἰς δάκρυα, διότι δὲν ἀνευρίσκει περὶ ἑαυτὸν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους οὓς ἀνεζήτησεν ἀπὸ δεκαετηρίδων, καὶ τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἔκπαλαι ὀνειρεύεται ἵνα καὶ αὐτὸς καὶ ὁ τόπος, τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν μετριόφρονα συγκατάβασιν νὰ ἀναπνέῃ τὸν ἀέρα, μεγαλουργήσῃ. Συντετριμμένος ψυχικῶς τότε, ὡς διελάλησε, καὶ ἀπογοητευμένος, ὡς διεκήρυξε, καὶ περίλυπος μέχρι θανάτου διὰ τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, εἰς ἣν ἡ δύσμοιρος πατρίς του περιῆλθε, θὰ ὑπέθετε κανεὶς ὅτι συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν ἢ νὰ τὴν σώσῃ ἢ αὐτὸς μάρτυς τῶν ἀποφάσεών του καὶ τοῦ μεγάλου του πνεύματος καὶ τῆς εὐρυτάτης ἐπιστημονικῆς του μορφώσεως νὰ πέσῃ. Εὐτυχῶς ὅμως διὰ τὴν περιώνυμον εὐφυΐαν του, οὔτε τὸ πρῶτον ἐπειράθη οὔτε τὸ δεύτερον ἀπεφάσισε. Προκριτώτερον καὶ τῶν δύο ἐθεώρησε νὰ θερμάνῃ ἐπί τινα χρόνον, ἔστω καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος, τὸν ὑπουργικόν του θῶκον, θερμαινόμενος συγχρόνως καὶ αὐτὸς εἰς τὰς ἀγκάλας ἐκείνας ἃς οἱ γνωρίζοντες τὰ πράγματα ὀνομάζουν ὑπουργικὴν ἐξουσίαν.

Νὰ τὸν ὀνομάσωμεν δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἀνάγκη. Εἶνε ὁ κ. Διονύσιος Στεφάνου, τέως Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης. Νομομαθής, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ πτωχή μας ἱστορία τῆς νομικῆς ἐπιστήμης θὰ ἔγραφε πολλὰς σελίδας ἂν καὶ αὐτὸς εἶχε γράψει ἔστω καὶ ὀλίγας δι' αὐτήν. Πολιτευτὴς ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο πράγματι εὐρύς, πράγματι πέραν τοῦ τετριμμένου, ἂν δὲν ἐθεωρεῖτο μόνον ἀλλὰ καὶ ἦτο τοιοῦτος.

Ὑπάρχει κοινωνικὸν ἀξίωμα καθ' ὃ δεδικαίωται ὁ ἀποθανὼν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἰς ἡμᾶς πρώτους ἐπεβάλλετο νὰ σεβασθῶμεν, ἂν ὁ κ. Διονύσιος Στεφάνου, ἀποθνήσκων ὡς πολιτευτής, ἀπεφάσιζε νὰ ἀποθάνῃ ... ἄνευ ἀξιώσεων. Ὀξύμωρον βεβαίως τὸ σχῆμα, ἀνάλογον ὅμως πρὸς τὸ θέαμα ἑνὸς Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐμόχθησεν, ὅστις συνέλαβε τὸ ἀξίωμα αὐτὸ μὲ τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀμετάτρεπτον περὶ παντὸς ἄλλου νὰ μεριμνήσῃ ἢ περὶ τοῦ κλάδου οὗτινος ὑπῆρξε τρόφιμος, ὁ ὁποῖος ὅμως, ἀτενίζων καὶ πάλιν μὲ τοὺς αὐτοὺς μυωπάζοντας ὀφθαλμούς του τοὺς περὶ αὐτὸν θνητούς, συγκατατίθεται χάριν τῆς σωτηρίας των καὶ ἄλλα βάρη νὰ ἀναλάβῃ. «Ἕνα τέτοιον ἐξαιρετικὸν Ἕλληνα, σπινθηρίζοντα εἰς πνεῦμα, ὀξυνούστατον, βαθυγνώμονα, πολυπειρότατον, παντογνώστην, νομικόν, διπλωμάτην, ὑπὲρ πάντας ἐγκυκλοπαιδικόν, ἡ μικροπολιτικὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀνεχθῇ ὡς ὑπουργόν, ἀλλ' οὔτε αὐτὸς ἠμποροῦσε νὰ συμφύρεται ἐπὶ πολὺ μὲ τὴν πολιτικήν».

Τοιοῦτον πανηγυρικὸν ***ἐπὶ τῇ μεταθέσει*** του ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ τῷ πλέξῃ ἡ «Ἀκρόπολις» τὴν ἑπομένην ***τῆς μετάθεσεώς του.***

Ὅλα τὰ ὑπερθετικὰ ταῦτα τὰ χαρίζομεν ἡμεῖς καὶ εἰς τὸν πανηγυρίζοντα καὶ εἰς τὸν πανηγυριζόμενον. Ἕν μόνον δὲν χαρίζομεν. Τὸ ὅτι ὁ Διονύσιος Στεφάνου δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ τὴν μικροπολιτικήν. Τὸ ὅτι ἡ ἀπογοήτευσις τὸν κατέλαβε τώρα, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἑβδόμης τοῦ βίου του δεκαετηρίδος. Ἂν τὸ πρῶτον ἦτο ἀληθές, ὁ Διονύσιος Στεφάνου δὲν θὰ ἐχρίετο Ὑπουργός, διότι μόνη ἡ μικροπολιτική, ἡ ἐπαρχιακὴ μάλιστα, τὸν ἔχρισε τοιοῦτον καὶ δὴ ἀντικαταστάτην, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τὸ μὴ ἀπέχον καὶ κατὰ πολὺ τῶν περιφήμων ἀντικαταστατῶν κληρωτῶν τοῦ στρατοῦ.

Ἂν τὸ δεύτερον σοβαρῶς τὸ ὑποστηρίζει, ὑποβιβάζει ὄχι ἑαυτόν, ἀλλ' ἐκείνους οἵτινες παρηκολούθησαν τὰ πράγματα. Διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Διονύσιος Στεφάνου δὲν συνήντησεν εἰς ὁλόκληρον τὸν βίον του, τοῦτο εἶνε ἡ ἀπογοήτευσις. Ἐν τῇ δικαστικῇ ἐξουσίᾳ τὸν θέλετε; Τὸν ἀνευρίσκετε Ἀρεοπαγίτην. Ἐν τῇ διοικητικῇ ὑπηρεσίᾳ τὸν ἀναζητεῖτε; Τὸν συναντᾶτε δικαστικὸν σύμβουλον. Ἐν τῇ δικηγορίᾳ; Τὸν ἀνακαλύπτετε σύμβουλον τοῦ πρώτου πιστωτικοῦ καταστήματος τῆς Ἑλλάδος, δικηγόρον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Διπλωμάτην τέλος τὸν θέλετε; Ὡς τοιοῦτον τὸν θαυμάζετε εἰκονιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ λίαν προσφάτῳ ἀνοικτῇ ἐπιστολῇ του.

Φαντασθῆτε τώρα ἕνα Ἀρεοπαγίτην, ἕνα δικαστικὸν σύμβουλον τοῦ Κράτους, ἕνα δικαστικὸν σύμβουλον τῆς μοναδικῆς τοῦ αὐτοῦ Κράτους Τραπέζης, ἕνα δὶς χρηματίσαντα Ὑπουργόν, ἕνα δὶς ἀντιπροσωπεύσαντα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὸν τόπον του, μὲ μισθοὺς ἔνθεν, μὲ ἐπιχορηγήσεις ἐκεῖθεν, μὲ συντάξεις ἀριστερὰ μὲ ἐπιδόματα δεξιά, μὲ νέα τοιαῦτα ***Ἄνωθεν***, περίλυπον καταθέτοντα ἓν ἀξίωμα ὑπουργικὸν καὶ στυγνὸν τὴν ὄψιν βαίνοντα τὴν πρὸς τὰ Ἀνάκτορα, μὲ τὴν πικρίαν εἰς τὰ χείλη ὅτι ἡ πατρίς του, ἡ μητρυιά, τὸν παρεῖδεν, αὐτόν, τὸν μεθ' ὅλους τοὺς ἑβδομήκοντα ἑνιαυτούς του νέον χάριν τῆς αὐτῆς πατρίδος του μετὰ τόσης αὐτοθυσίας χαράσσοντα πολύμοχθον καὶ πάλιν στάδιον!

Φαντασθῆτε ὅλα αὐτά, καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν πνίξατε τὴν σκέψιν ὅτι ἡ ἱστορία τῶν Ἀβδήρων εἶνε προωρισμένη πάντοτε νὰ συνεχίζηται.

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΨΕΥΔΟΣ

«Poser la question, c'est la résoudre».

Ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου **Ἰώβ** ἐτέθησαν οὕτω τὰ ἐρωτήματα: «Ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ διάδικος, ἢ ὁ ἐκπροσωπῶν τοῦτον δικηγόρος, ἐμφανιζόμενος πρὸ τοῦ δικαστοῦ, νὰ ψεύδηται;» Καὶ ὑπὸ ἄλλην μορφήν: «Εἶνε σκόπιμον νὰ ὑποβληθῇ ὁ διάδικος ἢ ὁ δικηγόρος εἰς ὑποχρέωσιν νομικῶς ἐξαναγκαστήν, ἧς ἡ μὴ τήρησις νὰ ἔχῃ ὡς ἐπακολούθημα **ποινήν** τινα ἢ **ἄλλην ἐπιζήμιον συνέπειαν,** ὅπως λέγει τὴν ἀλήθειαν;»

Καὶ ἀπαντᾷ ὁ **Ἰώβ:** «Τὸ πρόβλημα, καθὼς γνωρίζετε, καὶ παλαιόν εἶνε, γεννηθὲν ἀφ' ἧς ἐγεννήθη καὶ ἡ Δικονομία, **ἀλλὰ καὶ ἄλυτον,** κοινῶς δὲ γνωστὰ καὶ τετριμμένα τόσον τὰ ὑπὲρ ὅσον καὶ τὰ κατὰ ἐπιχειρήματα, τινὰ τῶν ὁποίων, ἀναπτυχθέντα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν λόγῳ ἐν Γερμανίᾳ μελετωμένης μεταρρυθμίσεως, δὲν [illegible] περιέλθουν εἰς γνῶσιν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν ὑμῶν».

*

Περὶ τοῦ ὅτι τὸ πρόβλημα εἶνε παλαιόν, καὶ ἐγεννήθη ἀφ' ἧς καὶ ἡ Δικονομία, ἀπόδειξιν πλήρη ἀποτελοῦσιν αὐτοὶ οἱ κείμενοι παρ' ἡμῖν παλαιοὶ νόμοι, καὶ μάλιστα ἡ Δικονομία ἡμῶν. Καὶ ἀπαντῶσιν οἱ παρ' ἡμῖν νόμοι, εἰς ἱκανοῦ ἀριθμοῦ περιπτώσεις, ἀρνητικῶς μὲν εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα τοῦ Ἰώβ, καταφατικῶς δὲ εἰς τὸ δεύτερον (**π. χ.** ἄρθρον 156 ἐδ. 2 καὶ 4, ἄρθρον 210, ἄρθρα 448, 461 καὶ 466 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἄρθρον 146 τοῦ Δικαστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἄρθρον 266 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἄρθρον 594 ἐδ. 3 καὶ περίπτωσίς τις τοῦ ἄρθρου 596 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου). Θὰ εὑρίσκετο ἑπομένως ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὁ Ἰώβ, ἐὰν ἔλεγεν οὐχὶ ὅτι εἶνε «ἄλυτον» τὸ πρόβλημα, ἀλλ' ἂν ἔλεγεν «ἄλυτον καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν του». Πρὸς τοῦτο δὲ θὰ εἶχε νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὸ ἄρθρον 552 ἐδ. 2 καὶ 4 τῆς παρ' ἡμῖν Πολ. Δικονομίας.

Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀποκαλοῦμεν, μαθηματικῶς ἐκφραζόμενοι, **διερεύνησιν** τοῦ προβλήματος, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων. Κατόπιν δὲ τῆς διερευνήσεως ταύτης δύο ἀπόψεις προβάλλουσι, μία θεωρητικὴ καὶ μία πρακτική. Θεωρητικὴ μὲν ἄποψις εἶνε ἂν προσήκῃ ἢ μὴ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ψεύδους ἐν τῇ πολιτικῇ δίκῃ, ἀπειλουμένης καὶ «ποινῆς ἢ ἄλλης ἐπιζημίου συνεπείας». Πρακτικὴ δὲ ἄποψις, ἐν καταφατικῇ ἀπαντήσει πρὸς τὸ ἐρώτημα τῆς θεωρητικῆς ἀπόψεως, ἂν ὑπάρχωσι καὶ ἄλλαι περιπτώσεις, πλὴν τῶν ἐν τοῖς κειμένοις ἡμῶν νόμοις ἀναγραφομένων, καθ' ἃς δέον ν' ἀπαγορευθῇ τὸ ψεῦδος καὶ ν' ἀπειληθῶσιν ἀναλόγως ποιναὶ ἢ ἄλλαι ἐπιζήμιοι συνέπειαι.

*

Τὴν θεωρητικὴν ἄποψιν τοῦ προβλήματος ὁ Ἰώβ ἐξήτασε τὸ μὲν ὡς γνώμονα ἔχων τὴν ἠθικήν, «γενικὰ θέτουσαν ἀξιώματα καὶ ἀδιαφοροῦσαν ἂν ἐν τῷ ὑλικῷ κόσμῳ εἶνε δυνατὸν ἐν παντὶ νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς», τὸ δὲ ὡς γνώμονα κύριον ἔχων τὴν σκοπιμότητα, «ὑφ' ἧς πρέπει πάντοτε νὰ ἐμπνέηται ἡ νομοθεσία», μὴ ἀποκρούων ὅμως καὶ τὴν ἠθικήν.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ Ἠθική, ὡς ἐννοεῖ αὐτὴν ὁ Ἰώβ, δὲν εἶνε πλέον Ἠθική, ἀλλ' ἐν κυριολεξίᾳ Μεταφυσική. Μεταφυσικὴ δὲ μάλιστα ἄλλων χρόνων, οὐχὶ δὲ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, καθ' ἣν καὶ τῶν μεταφυσικῶν αὐτῶν δοξασιῶν βάσις ἐν πολλοῖς ἐστὶν ἡ ἀτομικὴ καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία, διαμορφωθεῖσαι εἰς ἐπιστήμας οὐ μόνον ὑπὸ τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς πείρας, ἀλλὰ καὶ διὰ πειραματικῶν ἔτι ἐργασιῶν. Ἡ Ἠθική, κατὰ τὸν γενικῶς κρατοῦντα ὁρισμὸν αὐτῆς, εἶνε τὸ σύνολον τῶν προσηκόντων κανόνων τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων ἐν κοινωνίᾳ πρὸς ἀλλήλους διατελούντων. Ἡ ἔρευνα καὶ γνῶσις τῶν κανόνων τούτων ἀποτελοῦσι τὴν ἐπιστήμην τῆς Ἠθικῆς, τὴν ἄλλως καλουμένην «ἐπιστήμην τῶν καθηκόντων» (la science des devoirs). Ἡ θρησκεία διὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ ἐθεμελίωσε τὴν Ἠθικὴν εἰς δύο λέξεις, «**ἀγαπᾶτε ἀλλήλους**», ἀνέπτυξε δὲ αὐτὴν διὰ τῶν μακαρισμῶν ἀπὸ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως μὴ [illegible] ἢ εἰς τὴν παρατήρησιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐμπειρίαν, ἀναγορεύει τὰ ἑαυτῆς δόγματα, βάσιν ἔχουσα τὴν κοινωνικότητα καὶ στάδιον μελέτης τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους, κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ περιστάσεις, καθ' ὅσον ὑπηρέτησαν ὠφελίμως ἢ βλαβερῶς τὴν εὐρυθμίαν τῆς κοινωνικότητος. Καὶ προχωροῦσα περαιτέρω, δημιουργικῶς πλέον, ἡ Ἐπιστήμη καθορίζει αὐτὴ προσηκούσας σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους. Καὶ φθάνουσα εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἡ Ἐπιστήμη, ὁτὲ μὲν ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Κοινωνίας, ὁτὲ δὲ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Πολιτείας, καθορίζει τὰ ἤθη ἀφ' ἑνὸς καὶ τοὺς νόμους ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ μὲν καὶ τοὺς δὲ σκοπίμως.

Ἔσφαλε κατ' ἀκολουθίαν ὁ Ἰὼβ διακρίνας, ὡς διέκρινε, τὴν Ἠθικὴν τῆς σκοπιμότητος· καὶ ἡ διάκρισις αὐτοῦ εἶνε ἀπαράδεκτος ὑπὸ τῆς συγχρόνου φιλοσοφίας.

*

Ἄλλως ἐξήτασε τὴν θεωρητικὴν ἄποψιν τοῦ προβλήματος ὁ μελετηρότατος ὑφηγητὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου κ. Ἠλ. Ἀναστασιάδης. Ἀποκρούων τὴν βάσιν, καθ' ἣν «ἡ πολιτεία καὶ ἡ κοινωνία ἐμμέσως καὶ ἐλάχιστα ἐνδιαφέρονται περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἀτόμων, ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου κινουμένων», καὶ καθ' ἣν **δῆθεν** θὰ ἦτο ἐπιτρεπτέον τὸ διαδικαστικὸν ψεῦδος, ἀποδέχεται τὴν «κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην, τὴν νέαν ταύτην θρησκείαν τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς ἣν προάγονται ἤδη οἱ πλεῖστοι τῶν κοινωνιστῶν, καὶ στενῶς νομικῶν καὶ μή, ἐκ τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ κινήσει παρουσιάζεται ὡς μέλος τοῦ κοινοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ὠργανισμένης κοινωνίας καὶ ἐλάχιστα ὡς ἄτομον, ἤτοι ὡς ὂν κεχωρισμένον», καθ' ἥν, μὴ ἐξετάζων τὸ ζήτημα «ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς ἠθικῆς», ἀλλ' «ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς ἐννόμου καὶ ἐνδίκου τάξεως», ὑποστηρίζει τὸ μὴ ἐπιτρεπτέον τοῦ διαδι-

καστικοῦ ψεύδους. Φρονῶν δέ, «ὅτι ὑπάρχουν ὑποχρεώσεις καὶ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ὁποίων δὲν χωρεῖ ἢ ἐπὶ τέλους εἶνε ἐξόχως δυσχερὴς ὁ ἐξαναγκασμός, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἡ τιμωρία τοῦ διαδικαστικοῦ ψεύδους δὲν εἶνε συνήθως δυναταί», προτείνει ν' ἀναγορευθῇ κατ' ἀρχὴν τὸ μὴ ἐπιτρεπτὸν καὶ ὅτι «ἐπιβάλλεται ἰδίως διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ δικαστοῦ νὰ ἐπιδιωχθῇ *κατὰ τὸ δυνατὸν* ὁ περιορισμὸς τοῦ ψεύδους».

Καθ' ἡμᾶς ἐτέθησαν ὑπ' αὐτοῦ προβλήματα ἐν τῷ προβλήματι.

Διὰ τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόβλημα αἱ ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ κοινωνικῇ ἐπιστήμῃ ἀρχαὶ τῶν ἀτομιστῶν καὶ σοσιαλιστῶν, καὶ τῶν ἐκ τῶν δευτέρων ἄκρων, τῶν κοινωνιστῶν λεγομένων (individualistes, socialistes, communistes) δὲν ἐτέθησαν ὡς βάσεις ὑπὸ τοῦ Ἰώβ, ἀλλ' ἐλήφθη ὡς βάσις τὸ ὑπάρχον καθεστός. Τὸ δὲ ὑπάρχον καθεστός, καὶ ἂν ἕν τισιν ἤρξατο ἀποδεχόμενον σοσιαλιστικὰς ἰδέας, τὴν ἐλευθερίαν ὅμως καὶ τὴν αὐτεξουσιότητα τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν ἀναγνωρίζει καὶ τὴν προστατεύει. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ ἤρχετό ποτε ἡ ἐποχὴ τῆς ἐπικρατήσεως αὐτῶν τῶν ἄκρων κοινωνιστικῶν ἀρχῶν, τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόβλημα θὰ ἐξηκολούθει τιθέμενον κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν καὶ μορφὴν ὁμοιότατα· διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἐγείρωνται δίκαι μεταξὺ ἀτόμων πρὸς ἄτομα ἢ πρὸς τὸ σύνολον, κατ' ἐξοχὴν ἀτομικοῦ διαφέροντος καὶ μορφῆς, ὅσονδήποτ' ἂν τὸ σύνολον ἀναλάβῃ τὴν κυριότητα καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν περιουσιακῶν δικαίων, διότι ζωηρὰ θὰ παραμείνωσι τὰ δικαιώματα συμμετοχῆς καὶ ἀπολαύσεως τῶν κοινῶν ἀγαθῶν, κατὰ μέτρον, καθ' ὃ καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ πράττειν ἢ μὴ πράττειν τοῦτον τοῦτο καὶ ἐκεῖνον ἐκεῖνο. Καὶ ἀντιθέτως, ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι θὰ ἐπικρατήσωσιν οἱ ἄκροι ἀτομισταί, οὐδέποτε ἰσχυρίσθησαν, ὅτι [illegible] ματα τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας, ἔννοιαν, ἣν ἀποκρούει αὐτὴ ἡ ὕπαρξις δικαστηρίων πολιτικῶν, διατηρουμένων δηλαδὴ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἥτις βεβαίως δὲν ἔχει τὰ δικαστήρια ὡς ἐλευθέρας παλαίστρας ἀτόμων, ἀλλ' ὡς δημόσια κριτήρια, ἀναλώμασι πάντων, ἄρα πρὸς τὸ συμφέρον πάντων, εἰς ὃ καὶ οἱ νόμοι καὶ αἱ δίκαι ἀποσκοποῦσι, μία ἑκάστη ἐκ τῶν δικῶν, συμβαλλομένη ἑκάστη εἰς τὸν ἐνδιάθετον καὶ κατ' ἀντικείμενον ρυθμὸν τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου, διότι πρὸς ἕνα ἕκαστον ὑπισχνεῖται ἡ Πολιτεία τὴν δέουσαν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων της προστασίαν, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ὁμοίως.

Ἡ ἐξέτασις δὲ ζητήματός τινος οὐχὶ «ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς ἠθικῆς», ἀλλ' «ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς ἐννόμου καὶ ἐνδίκου τάξεως», εἶνε ἐξέτασις ἀκατανόητος ἐντελῶς, διότι καὶ ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ ἔννομος τάξις ἔχουσι τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν οὐσίαν περιεχόμενον, ἀμφότεραι καθορίζουσι τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἀνθρώπων, ἑκατέρας δὲ τὸ περιεχόμενον δὲν μεταβάλλεται, ἂν κατ' ἄλλον ἑκατέρα τρόπον ἐπιβάλλῃ τοὺς ἑαυτῆς ὁρισμούς. Ὁ σκοπὸς ἀμφοτέρων εἶνε ὁ αὐτός· ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἐρρύθμου κοινωνικότητος. Μόνη διάκρισις εἶνε νοητὴ καὶ πραγματικὴ ἡ μείζων εὐρύτης τῆς ἠθικῆς, ὥστε σχέσις τις εἶνε δυνατὸν καὶ νοητὸν νὰ μὴ κανονίζηται ὑπὸ τῆς ἐννόμου τάξεως, οὐδέποτε ὅμως ἐπιτρέπεται ἔννομός τις σχέσις νὰ εἶνε ἀνήθικος, ἢ νὰ ἐξετασθῇ ἀνεξαρτήτως τῆς παραδεδεγμένης ἠθικῆς τάξεως, ἀνεξαρτήτως ἐπὶ τέλους βουλήσεως καὶ γνώμης ὅπως πρὸς τῷ εἰδικῷ αὐτῆς σκοπῷ μεταπλάσῃ ἢ διαπλάσῃ καὶ ἄλλην ἢ ἀλλοίαν κοινωνικὴν ἠθικὴν σχέσιν. Διότι καὶ ἡ κοινοτάτη ἐμπειρία πείθει περὶ τῆς ἀλληλεπιδράσεως νόμων καὶ ἠθῶν.

Τὸ «ὅτι ὑπάρχουν ὑποχρεώσεις καὶ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ὁποίων δὲν χωρεῖ ἐξαναγκασμός», δὲν δύναταί τις, νομίζομεν, νὰ τὸ παραδεχθῇ. Ἂν δὲν χωρῇ ἐξαναγκασμός, δὲν ὑπάρχει καὶ ὑποχρέωσις. Ἂν δὲ «ὁ ἐξαναγκασμὸς εἶνε δυσχερὴς» τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἐν γένει ἀνθρωπίνης ἀτελείας, ἂν δὲν πρόκηται περὶ ἀτελείας τῆς Πολιτείας. Τὸ ν' αὐξηθῇ τέλος ἢ μὴ ἡ ἐλευθερία τοῦ δικαστοῦ ἀποτελεῖ πάντως πρόβλημα δεινότερον τοῦ συζητουμένου, ἂν δὲν εἶνε ὀρθὴ ἡ γνώμη ἡμῶν ὅτι ἄγει εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐννόμου τάξεως.

*

Τίς ὁ σκοπὸς πάσης δίκης πολιτικῆς; Νὰ καθορίσῃ ποῖαι αἱ ὑπάρχουσαι πράγματι ἔννομοι σχέσεις τῶν διαδίκων. Νὰ εὕρῃ τοῦτ' ἔστι μίαν ἀλήθειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πῶς δύναται νὰ ἐπιτραπῇ τὸ ψεῦδος, παριστῶν ἀνύπαρκτον ἔννομον σχέσιν, παρεκτρέπον τὴν δίκην τῆς εὑρέσεως τῆς πραγματικῆς σχέσεως, τῆς ἀληθείας; Ἀλλὰ καὶ τὸ παρελκύον τὴν δίκην ψεῦδος εἶνε μὴ ἐπιτρεπτόν, καθ' ὅσον καὶ τοῦτο διατηρεῖ σχέσεις μὴ ἐννόμους, μὴ ἀληθεῖς, παραβλάπτει ἐπί τινα χρόνον τὴν ἀληθῆ καὶ προσήκουσαν σχέσιν. Εἶνε ἑπομένως σκόπιμον ν' ἀπαγορευθῇ τὸ ψεῦδος. Ἀλλ' ἐπειδή, ὡς ἤδη ἀνεπτύχθη, τὸ Δίκαιον δὲν μάχεταί ποτε πρὸς τὴν Ἠθικήν, ἀλλὰ ταυτίζεται πρὸς αὐτὴν κατά τε τὸν λόγον καὶ τὸν σκοπόν, τὸ ψεῦδος ἐν τῇ δίκῃ εἶνε καὶ ἀνηθικον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Πολιτεία, ὑπάρχουσα καὶ διατηρουμένη ὑπὸ τοῦ συνόλου καὶ ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐν αὐτῇ πολιτῶν, ἀνέλαβε νὰ κρίνῃ καὶ προστατεύῃ τὴν ἔννομον κατάστασιν ἑνὸς ἑκάστου καὶ ὅλων, δικαίωμα καὶ καθῆκον ἔχει ν' ἀπαγορεύσῃ τὸ ψεῦδος, τιμωροῦσα αὐτὸ καθ' ἣν ἀποδίδει σημασίαν εἰς αὐτὸ καὶ δι' ἀναλόγου τιμωρίας. Ἡ παρ' ἡμῖν δὲ Πολιτεία ἔχει ἀναγνωρίσει τὸ ἑαυτῆς δικαίωμα καὶ καθῆκον τοῦτο, ὡς ἀπεδείχθη ἀνωτέρω. Ἐὰν αἱ τιμωρίαι δὲν ὦσιν ἀνάλογοι, ἐὰν ὑπάρχωσι περιπτώσεις, ἃς δὲν προεῖδεν ἡ Πολιτεία, ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν πρακτικὴν ἄποψιν τοῦ προβλήματος, εἶνε ζητήματα πραγματικά.

[illegible] καθ' ἃς τὸ ψεῦδος εἶνε ἀδιάγνωστον, τότε ταὐτόν ἐστι πρὸς τὸ εἰπεῖν δὲν ὑπάρχει ψεῦδος, ἂν δὲν προτιμᾷ τις νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀδυναμίαν ἐν ἱκανῷ μέτρῳ τῆς Πολιτείας κατὰ τὴν ἀτέλειαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Ἐὰν δὲ τέλος ὑπάρχωσι καὶ περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ ψεῦδος καὶ σκόπιμον καὶ ἠθικὸν εἶνε, τότε θὰ πρόκηται περὶ ἀμύνης κατὰ ψεύδους μείζονος, θὰ πρόκηται περὶ καταπολεμήσεως προσβολῆς κατὰ τῆς ἐννόμου τάξεως, τὸ ψεῦδος ἐκεῖνο δὲν τείνει νὰ παραστήσῃ πράγματι ἀνύπαρκτον ἔννομον σχέσιν, νὰ παρεκτρέψῃ τὴν δίκην τῆς εὑρέσεως τῆς πραγματικῆς σχέσεως, τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον, προσέχοντες δὲ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, θὰ κατανοήσωμεν, ὅτι δὲν σκοπεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἕτερον ψεῦδος, ἀλλὰ ν' ἀφαιρέσῃ καὶ ἐξαφανίσῃ αὐτό, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Τὸ σκόπιμον καὶ ἠθικὸν ψεῦδος εἶνε μὲν καὶ καλεῖται ἐν τῇ γλώσσῃ ψεῦδος, ἀλλὰ πράγματι λόγον ἔχει τὴν ὑπὸ ἄλλου ἀπόκρυψιν τῆς ἀληθείας καὶ σκοπὸν τὴν φανέρωσιν αὐτῆς, εἶνε ἡ κατ' ἀνάγκην ὁδὸς πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Εἶνε ἀπεχθὴς βέβαια ἡ ὁδὸς αὕτη, ἀλλὰ δὲν πταίει ὁ κατ' ἀνάγκην ἐν αὐτῇ βαίνων, ὅστις δὲν εἶνε προφανῶς καὶ τιμωρητέος.

Εὐστρ. Κουλουμβάκης

ΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΥΡΩΝ

Εἰς ἀραιὰ μὲν διαστήματα, πάντως ὅμως μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐντρυφῶμεν, ἂν ἐντρύφημα ἀποκαλῆται ἡ ἀνάγνωσις βουλευμάτων μὲ περιεχόμενον ὡς τὸ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου, ἐπὶ τῶν σκοτίων ἐκείνων λεπτομερειῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων οἱ εἰς τὴν δικαιοσύνην προσφεύγοντες συνηθέστατα περιβάλλονται. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βούλευμα ὀφείλεται εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐν Λαρίσσῃ Πλημμελειοδικῶν, ἔχει δὲ, κατά τινα αὐτοῦ μέρη, ὡς ἑξῆς:

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τ' ἄρθρα 251, 34 καὶ 1 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Παραπέμπει εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Λαρίσσῃ Ἐφετῶν συσταθησομένου Κακουργιοδικείου τοὺς 1) Ἰωάν. Τσιτσικλῆν κάτοικον Λαρίσσης ἐτῶν 32 δικηγόρον καὶ 3) Κωνστ. Γιανναχίτσαν, κάτοικον Λαρίσσης ἐτῶν 42 γεωργὸν, ἵνα δικασθῶσιν ὡς ὑπαίτιοι τοῦ ὅτι ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι συναπεφάσισαν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἑπομένης πράξεως καὶ ἕνεκα ταύτης, συνομολογήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν ἐν Λαρίσσῃ κατὰ τὸ ἔτος 1907 θέλοντες νὰ βλάψωσι τὸν Κων. Κουνῆν, κτηνοτρόφον κάτοικον Ψυχικοῦ καὶ νὰ περιποιήσωσιν εἰς αὐτοὺς ἀσυγχώρητον ὄφελος, παρέστησαν πρὸς αὐτὸν ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἤτοι ὅτι ὡς ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν αὐτῶν σχέσεων ἃς εἶχον μετὰ τῶν τότε δικαστῶν καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν Λαρίσης καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐξασκουμένης ἐπιροῆς παρὰ τούτων ὡς ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Ἐπαρχίας Λαρίσσης Ἰωάν. Γιαννακίτσα, ἤθελον ἐνεργήσει παρά τε τοῖς δικασταῖς τούτοις καὶ τῷ Προέδρῳ, ὅπως ἐκδοθῇ βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Λαρίσσῃ Πλημμελειοδικῶν, δι' οὗ θ' ἀπεφαίνετο τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἀθ. Κουνῆ κατηγορουμένου ἐπὶ ἐκ δολίας προαιρέσεως ἀνθρωποκτονίᾳ κατὰ τοῦ Ταξιάρχου Νερίζου ἢ θὰ παρέπεμπε τὸν κατηγορούμενον τοῦτον εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ ἐξ ἀμελείας ἐὰν κατεβάλλοντο πρὸς αὐτοὺς δραχμαὶ πεντακόσιαι καὶ διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κ. Κουνῆ . . . . . .

. . . . . .

Παραπέμπει εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Κακουργιοδικείου τὸν ἀνωτέρω κατηγορούμενον Κ. Γιαννακίτσαν, ἵνα δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1901 !! σκοπῶν νὰ βλάψῃ τὸν Νικ. Ρεγκῆ ἀμαξηλάτην κάτοικον Τυρνάβου καὶ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἀσυγχώρητον ὄφελος, παριστῶν πρὸς αὐτὸν ἐν γνώσει πράγματα ψευδῆ ὡς ἀληθῆ, ἀπεφάσισε καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἤτοι παρέστησεν εἰς αὐτὸν ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ὅτι ἐὰν κατέβαλεν οὗτος ὁ Νικ. Ρεγκῆς πρὸς αὐτὸν δραχμὰς δύο χιλιάδας ἕνεκα τῶν ἰδιωτικῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας εἶχε μετὰ τῶν τότε δικαστῶν καὶ τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Λαρίσσῃ Ἐφετῶν καὶ τῆς ἐξασκουμένης παρὰ τούτου ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροῆς, ὡς ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης Ἰωάν. Γιαννακίτσα ἤθελεν ἐνεργήσει παρ' αὐτοῖς καὶ ἐκδοθῇ βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν Λαρίσσης, οἱ οὗ θ' ἀπεφαινετο ὅτι οὐδὲν ὑπαρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν ἐπὶ ταῖς ἀξιοποίνοις πράξεσι τοῦ φόνου καὶ λῃστείας, δι' ἃς ἐνηργεῖτο κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀνάκρισις.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,,

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 24ῃ Ἰανουαρίου.

Γῆν ὁρῶμεν!

Τὴν ἐπιφώνησιν ταύτην προκαλεῖ τὸ ἐν ἄλλῃ στήλῃ ἡμῶν δημοσιευόμενον διατακτικὸν βουλεύματος τῶν ἐν Λαρίσσῃ Πλημμελειοδικῶν, ὅπερ ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τῶν στηλῶν καθημερινῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἐφημερίδος. Ἤρξατο τέλος πάντων νὰ ἐξεγείρηται ἡ φιλοτιμία τῶν δικαστῶν ἐκ τῆς ἀναισχύντου καὶ ἀναφανδὸν ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰσχύοντος κομματάρχου. Ἤρξατο δηλαδὴ τέλος πάντων ὁ ἐπαγγελματικὸς ἀνταγωνισμὸς δικηγόρων, μὴ ἀντιπροσώπων κομματαρχῶν, νὰ κεντρίζῃ μετ' ἀποτελέσματος αἰσθήσεως τὴν ἐπιδερμίδα τῆς δικαστικῆς φιλοτιμίας. Αὐτόχρημα ὄνειδος προσῆπτον καὶ τῶν μὲν ἡ χαυνότης καὶ τῶν δὲ ἡ πώρωσις, ἐπὶ τοσαύτας δεκαετηρίδας, καθ' ἃς πρὸς αἶσχος γενικὸν ἐπλούτουν οἱ ἀντιπρόσωποι ἀχαλινώτων κομματαρχῶν ἐκ τῶν βαλαντίων δυστυχῶν ἀνθρώπων, οὓς αὐτοὶ οὗτοι κατὰ τὸ πλεῖστον ὤθουν καὶ ὠθοῦσι πρὸς τὸ ἔγκλημα. Καὶ ἔπασχον πώρωσιν οἱ δικασταί, ἐν ὀνόματι τῆς συνειδήσεως τῶν ὁποίων διεπράττοντο σχεδὸν δημοσίᾳ, πάντως ἐν γνώσει των, βδελυραὶ ἀπάται καὶ φρικταὶ ἐκβιάσεις. Καὶ ἔπασχον χαύνωσιν οἱ δικηγόροι παρατηροῦντες τὴν συσσώρευσιν τῆς δικηγορίας εἰς χεῖρας ἐλαχίστων δικηγόρων κατὰ κανόνα ἠθικῶς καὶ νομικῶς ἀνερματίστων, ἐπὶ βλάβῃ ἔτι τῆς Κοινωνίας. Καὶ οὐδὲ μία διαμαρτυρία ἠκούετο ἐν μέσῳ μιᾶς τόσον μυσαρᾶς καταστάσεως, ἐν ᾗ ὁσημέραι καὶ ἄλλοι δικηγόροι οἰκτρῶς παρεσύροντο καὶ ἄλλοι δικασταὶ ἀξιοθρηνήτως διεφθείροντο.

Ἐν Γαλλίᾳ εἰς τοσοῦτο λεπτότητος καὶ διακρίσεως ἔχει φθάσει ἡ δικηγορικὴ συνείδησις, ὥστε νὰ συζητῆται ἂν ἡ ὑπέρμετρος πελατεία δὲν ἀντίκηται πρὸς τὴν δικηγορικὴν ἀξιότητα, ἂν δὲν εἶνε contre la dignité. Παρ' ἡμῖν ὅμως οὐδὲ ὡς παράδοξον ἐθεωρεῖτο τὸ νὰ ὑπερφορτωθῇ ὑπὸ πελατείας δικηγόρος τῶν τελευταίων τάξεων, εἰς τὸ διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, ὅλως ἐξαπίνης, μόνον διότι ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸ κοινόν, ὅτι ἀνέλαβε τὴν ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης ἐκπροσώπησιν τοῦ ἰσχυροῦ τῆς ἡμέρας, ἑνὸς πολλάκις ἀγροίκου καὶ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου.

Νομίζομεν, ὅτι πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτου ζητήματος, τοῦ ὁποίου μεταξὺ τῶν πρώτων δέον νὰ ἐπιληφθῶσιν οἱ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι. Πρόκειται δὲ περὶ ζητήματος, ὅπερ πρώτιστα δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων. Πρόκειται, λέγομεν, περὶ φοβεροῦ τέλματος, ὅπερ πρὸ παντὸς δέον ν' ἀποφύγωσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι τῶν Συλλόγων· εἶνε δ' εὐχερεστάτη ἡ ἀποφυγή, διότι εἷς, δύο, τὸ πολὺ τρεῖς ἐξ ἑκάστου κόμματος καὶ ἐν ἑκάστῳ Δικαστηρίῳ δικηγόροι κυλίονται ἐν τῷ ἀπαισίῳ τούτῳ βορβόρῳ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΚΤΑΤΩΡ;

Φίλε κύριε,

Ἴσως νὰ νομίσητε ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος, ὅτι πρόκειται νὰ καυτηριάσω ὑψηλόν τι πρόσωπον ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, τὸν Ὑπουργὸν λ. χ. ἢ τὸν Πρόεδρον δικαστηρίου τινός! Ὄχι φίλε κύριε. Ἁπλούστατα πρόκειται περὶ συνήθους προσώπου, οὕτινος ἡ συνεργασία τελεσιουργεῖ τὸ πλεῖστον μέρον τῆς θαυμασίας περὶ πτωχεύσεως διαδικασίας, τόσον θαυμασίας, ὥστε δικαίως νὰ διαμφισβητῇ νόμιμον τίτλον εἰσόδου ἐν τῷ σοβαρωτέρῳ ἀρχαιολογικῷ μουσείῳ!

Ὁ διοριζόμενος τὴν σήμερον *πάγιος εἰσηγητὴς*, δὲν γνωρίζω ἐπὶ τῇ βάσει ποίας νέας ἐπιστημονικῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Πρωτοδικείου, κατέστη *αὐτοκέφαλος*. Τόσον μάλιστα αὐτοκέφαλος, ὥστε νὰ ἑρμηνεύῃ δι' αὐθεντικωτάτης ἑρμηνείας τὰς διατάξεις τοῦ πτωχοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἔτι πτωχοτέρου καταστάντος διὰ τῶν ἐκ τῶν πτωχεύσεων συνηθεστάτων βομβαρδισμῶν τοὺς ὁποίους σχεδὸν καθημερινῶς ὑφίσταται.

Καὶ ἐπειδὴ οὐδέποτε μοὶ ἀρέσει νὰ λαλῶ ἐν παροιμίαις, ἀλλὰ παρρησία, καθιστῶ γνωστόν, ὅτι ἀνεξαρτήτως τοῦ προσώπου τοῦ νῦν ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως κ. Εἰσηγητοῦ, προσώπου ἀληθῶς συμπαθοῦς, φιλοπόνου καὶ ἐπιμελοῦς, ἄνευ ἀμφισβητήσεως, ὁ κ. Δαρδούγιας, μοὶ κάμνει ἐντύπωσιν *δικαστικοῦ δικτάτορος*.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι τὰ ἄρθρα 461—462 τοῦ Ε. Ν. εἶνε τόσον αἰνιγματώδη, ὥστε ἴσως νὰ δικαιολογῆται πως ὁ ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων *πάγιος εἰσηγητὴς* εἰς τὴν κατὰ βούλησιν ἐφαρμογήν των. Φρονῶ ἐν τούτοις, ὅτι ὁ ἑρμηνεύων τὸν νόμον, καὶ ὢν ἐν θέσει νὰ γινώσκῃ τὰς ἀτελείας του, συμπράττει εἰς τὴν περιγραφὴν καὶ καταστρατήγησίν του, ὅταν ἢ ἀφίνει νὰ γίνεται ἕρμαιον οἰκτρᾶς χειροτερεύσεως τῆς ἐφαρμογῆς του, ἢ ὁ ἴδιος ἐπιδιώκει εἴτε καὶ συντείνει εἰς δημιουργίαν παραμορφώσεώς του, δι' ἃς ἀληθῶς ἀνιστάμενοι οἱ θεσμοθετήσαντες αὐτὸν νομοδόται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἤθελον τὸν ἀναγνωρίσῃ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, ὡς *τὸν ἐφαντάσθησαν*. Θὰ μοῦ ἀντιτείνετε ἴσως ὅτι ὁ

δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον κατὰ *τὴν φαντασίαν* τοῦ νομοδότου. Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ τὸ ὑποστηρίξετε, διότι γνωρίζετε ἄριστα ὑμεῖς, ὁποῖον τὸ ἔργον τῆς φαντασίας ἔν τε τῇ εἰσηγήσει καὶ τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου, γνωρίζετε ὅτι πηγὴ τῆς *νομοθετήσεως*, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ εἰς νόμους παγίας καὶ οὐχὶ προσκαίρου διαρκείας εἶνε *ἡ φαντασία*. Τὸ ζήτημα εἶνε τόσῳ παλαιόν, ὅσῳ καὶ γνωστόν, δὲν μὲ ἀφορᾷ δὲ οὐδόλως, ἀλλ' ἐν παρόδῳ. Ἄλλο εἶνε τὸ ζήτημά μου, ὅπερ ἐπιτρέψατέ μοι, νὰ ἐκθέσω ὑπὸ τύπον ἀπορίων, μὴ δυναμένων ἀληθῶς νὰ διαλυθῶσιν ὑπὸ τῶν μικρῶν μου δυνάμεων.

α') Ἀπορῶ, λοιπόν, τί σημαίνει ἐν τῷ ἄρθρῳ 461 τοῦ Ε. Π. ἡ φράσις: «κατὰ τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ὡρισμένην ἡμέραν, συνέρχονται οἱ *πιστωταὶ* (ἐρώτησις: *πρὸς τίνα σκοπόν;*) ἀπόκρισις: «***ὅπως δώσωσι*** πληροφορίας περὶ τῆς συντάξεως τοῦ καταλόγου τῶν *εἰκαζομένων πιστωτῶν*, καὶ δεύτερον *ὅπως προβῶσιν εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ὁριστικῶν συνδίκων.*» Νομίζω ὅτι ὁ νόμος διακρίνει *πιστωτὰς* (ἀληθεῖς), καὶ *πιστωτὰς εἰκαζομένους*, καὶ ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω, μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι, ὅταν τὸ ἄρθρον τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ συνέλευσις τῶν *πιστωτῶν* ἔχει δύο σκοπούς, ἤτοι νὰ δώσωσι πληροφορίας περὶ τῶν εἰκαζομένων πιστωτῶν καὶ νὰ διορίσωσι τοὺς ὁριστικοὺς συνδίκους, μὰ τὴν Θέμιδα, δὲν ἐννοῶ ἐπὶ τίνι δικαιώματι ὁ κ. Εἰσηγητὴς ἐπιτρέπει εἰς οἱονδήποτε νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁριστικῶν του συνδίκων, ἐπὶ τῇ ἀφελεῖ βεβαιώσει, ὅτι εἶνε δανειστὴς δι' ἓν ἑκατομμύριον, ἀνεξελέγκτως. Ὑποθέτω ὅτι ὁ νόμος, ἢ μᾶλλον ἡ *φαντασία τοῦ νόμου*, διαπλάττει ἐπὶ τοῦ ἄρθρου, διαδικασίαν παραπλησίαν πρὸς τὴν περὶ *κατατάξεως* μετὰ τελεσθέντα πλειστηριασμόν. Οἱ πιστωταί, οἱ πραγματικοί, φέρουσιν ἀντιρρήσεις, ἢ δίδουσι πληροφορίας περὶ τῶν εἰκαζομένων, οἵτινες κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου δὲν προβαίνουσιν αὐτοὶ εἰς τὸν διορισμὸν νέων συνδίκων. Καὶ ὅτι λαμβάνει χώραν παρομοία διαδικασία, μὲ ἐνθαρρύνει νὰ πιστεύσω, τὸ ἕτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου, ἔχον ἐπὶ λέξει «*ὁ εἰσηγητὴς συντάσσει ἔκθεσιν περὶ τῶν λεχθέντων*» ἐκτὸς ἐὰν λεχθέντα θεωροῦνται αἱ λογοπαικτικαὶ εὐφυΐαι καὶ αἱ ἀστειότητες αἵτινες ἀνταλλάσσονται κατὰ τὴν συνέλευσιν τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως!

β') Ἀπορῶ ὡσαύτως διὰ τὴν ἑτέραν φράσιν τοῦ ἄρθρου «συνέρχονται οἱ πιστωταὶ *αὐτοπροσώπως* ἢ διὰ *πληρεξουσίου*», μάλιστα ὁ παλαιότερος νόμος περιεῖχε καὶ τὰς φράσεις «*πληρεξουσίου ἱκανοῦ πρὸς συμβιβαστικὰς λύσεις*». Δὲν γνωρίζω ἀληθῶς τί ἔπραττον οἱ ἀρχαιότεροι εἰσηγηταί, ἀλλ' ὁ νῦν *πάγιος*, οὐδέποτε ἐπεζήτησε νομιμοποίησιν πληρεξουσίου, τοῦθ' ὅπερ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ παρίστανται ἐν τῇ συνελεύσει καὶ ψηφίζωσι, *πιστωταὶ ὀνόματι μόνον* καὶ οὐχὶ τίτλῳ ἀληθεῖ. Φρονῶ ὅτι ὁ κ. Εἰσηγητής, οὐ μόνον δικαιοῦται, ἀλλὰ καὶ ὀφείλει καὶ καθῆκον ἔχει, ἐὰν τοὐλάχιστον μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὰς ἀντιρρήσεις ἀναμφισβητήτως ἀληθῶν δανειστῶν καὶ ἀποκλείσῃ τοὺς καθ' ὧν αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς συνδίκων, νὰ περιλάβῃ τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας ἐν τῇ ἐκθέσει του.

Τοῦτο ὑποθέτω σημαίνει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου, ὅτι οἱ πιστωταὶ συνέρχονται *ὅπως δώσωσι πληροφορίας*, καὶ ὅτι ὁ εἰσηγητὴς συντάσσει *ἔκθεσιν περὶ τῶν λεχθέντων*».

γ'.) Ὁ εἰσηγητὴς δὲν ἀρκεῖται σήμερον εἰς τοιαύτην τινὰ ἔκθεσιν, ἀλλὰ καὶ *προτείνει* τούς, κατὰ τὴν κρίσιν του, *ἱκανοὺς* νὰ διορισθῶσι. Πόθεν ἤντλησε τὸ τοιοῦτον δικαίωμα ἀγνοῶ. Γνωρίζω μόνον ὅτι, ὅπου ὁ νόμος ἠθέλησεν ἵνα ὁ διορισμὸς συνδίκου λάβῃ χώραν τῇ προτάσει τοῦ εἰσηγητοῦ, τὸ λέγει ρητῶς. Τοιουτοτρόπως ἐν τῷ ἄρθρῳ 465, περὶ ἀντικαταστάσεως προσωρινῶν ἢ ὁριστικῶν συνδίκων, ὁ εἰσηγητὴς ὑποβάλλει τὴν *προσήκουσαν πρότασιν* εἰς τὸ δικαστήριον. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 461 δὲν περιέχει τοιαύτην πρότασιν, οὐδ' ἐνέχει τοιαύτην τινὰ ἔννοιαν. Ἁπλῶς δὲ μόνον ἀναφέρει ὅτι τὸ δικαστήριον διορίζει λαμβάνον ὑπ' ὄψει «*τὰ διαληφθέντα ἔγγραφα*», ἤτοι τὰς πληροφορίας τῶν πιστωτῶν, τὰς ἐνστάσεις των, τὸν κατάλογον τῶν πιστωτῶν καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ περὶ τῶν λεχθέντων.

δ'.) Ἄξιον οὐ μόνον ἀπορίας, ἀλλὰ καὶ ἐκπλήξεως εἶνε, ὅτι ὁ κ. Εἰσηγητής, ὁ νῦν τοὐλάχιστον, οὐ μόνον λαμβάνει μέρος εἰς τὸ δικαστήριον τὸ προωρισμένον νὰ δικάσῃ καὶ διορίσῃ τοὺς ὁριστικοὺς συνδίκους, ἀλλὰ καὶ *διορίζει αὐτὸς ἑαυτὸν* εἰσηγητὴν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως! Ὁπότε καὶ ὁ κ. εἰσηγητὴς καθίσταται ἔτι μᾶλλον *αὐτοκέφαλος*, καθ' ὅσον θέλει εὐλόγως διορίσει *τοὺς παρ' αὐτοῦ προταθέντας*, διότι βεβαίως, κατὰ τὴν φυσικὴν λογικήν, δὲν θὰ δύναται νὰ ἀντιλέξῃ *αὐτὸς ἑαυτῷ!*

Θέλετε ἴσως σκεφθῆ: καὶ τὸ δικαστήριον; τὰ δύο ἕτερά του μέλη; Οἱ παροικοῦντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ γνωρίζουσιν, ὅτι ταῦτα *ἀπεκόπησαν*, καταστάντα ἀδρανῆ ὑπὸ τῆς ἀχρηστίας, καὶ ἂν σφάλλω παραλῶ νὰ μοὶ ὑποδείξητε τὴν πλάνην μου. Ἐπὶ τέλους θά μοι παρατηρήσῃ τις: μὰ δὲν θεωρεῖς τὸν εἰσηγητὴν ἄξιον νὰ κρίνῃ τίς ὁ καταλληλότερος νὰ διορισθῇ σύνδικος; Καλὸς καὶ ἄξιος εἶνε, ἀλλὰ τὰ πράγματα μοῦ λέγουν ἀντίθετον ἀπόκρισιν. Διότι, ἢ ὁ κ. εἰσηγητὴς θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὴν *πλειοψηφοῦσαν μερίδα*, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, καταρτίζεται ὅπως κατηρτίζοντο ἄλλοτε οἱ δημοτικοὶ κατάλογοι, ἢ θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει του τὴν *ποσότητα* τῶν πιστώσεων τῶν συνερχομένων δανειστῶν, ἢ τοὐλάχιστον τὴν *ποιότητα* καὶ τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν θέσιν. Ἀνεξέλεγκτος γὰρ ἐν τῇ κρίσει του! Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτυχίαν νὰ παρίσταμαι δι' αὐτὴν ἐν τοῖς πλείσταις τῶν πτωχεύσεων, αἵτινες τὴν ἐνδιαφέρουσι, καὶ δύναμαι, ἄνευ φόβου ψευδοῦς βεβαιώσεως, νὰ σᾶς καταστήσω γνωστόν, ὅτι οὐδέποτε ἤμην εἰς θέσιν νὰ ἴδω ἱκανοποιουμένους ἢ τοὺς μεγαλειτέρους πιστωτάς, ἢ τοὺς κατὰ κοινωνικὴν ἱεραρχίαν ἐμπνέοντας μείζω πεποίθησιν καὶ παρέχοντας τὰ πλείονα ἐχέγγυα, μεταξὺ τῶν ὁποίων, θὰ φρονεῖτε καὶ ὑμεῖς, ὅτι καταλέγονται οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Δὲν φρονεῖτε λοιπόν, ὅτι τοιοῦτός τις *εἰσηγητής*, δὲν εἶνε ἁπλοῦς δικαστής, ἀλλὰ *δικαστικὸς δικτάτωρ*, ἀποτελῶν *μονοπρόσωπον* ἀξιοθαύμαστον κριτήριον;

Ἰδικός Σας

Κωνστ. Χρ. Βουρνάζος

Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Ἐπιτακτικὴν θεωροῦμεν τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τοὺς κ. κ. δικηγόρους, ὅτι κατὰ τὸν σοφώτατον περὶ ἐπιτηδευμάτων νόμον,

Ἡ παγὶς

ὑπὸ τοῦ ὁποίου καὶ οὗτοι, παρὰ τὴν ἰδιότητά των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων, διέπονται, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλουν τὴν δήλωσίν των ἐνώπιον τοῦ οἰκείου γραμματέως τῶν Πρωτοδικῶν, ἢ τῶν Εἰρηνοδικῶν, ἐὰν μόνον παρ' Εἰρηνοδικείῳ δικηγοροῦν, τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου, διότι, ἐν περιπτώσει ἀμελείας, ἀπειλοῦνται μὲ πρόσθετον φόρον ἐπιτηδεύματος εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Αἰσθανόμεθα δὲ τὴν ἀνάγκην νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ὑπόμνησιν ταύτην, διότι οὐκ ὀλίγοι δικηγόροι, μὴ δυνάμενοι νὰ φαντασθοῦν ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀξιώσῃ ὁ νομοθέτης καὶ παρ' αὐτῶν ἀκόμη, τῶν δημοσίων ἐπαναλαμβάνομεν ὑπαλλήλων, δήλωσιν τοιούτου εἴδους, ἐνέπεσαν ἐπανειλημμένως εἰς τὴν παγίδα τοῦ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Παρακαλοῦμεν τοὺς εὐαισθήτους ἢ νευροπαθεῖς πως ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας, νὰ ἀποφύγουν κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κατωτέρω γραμμῶν, διότι

Φρικιαστικὸν

πρόκειται περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ συγκλονίσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ νεῦρά των. Εἷς ἀνώτερος Ἕλλην δημόσιος ὑπάλληλος, τμηματάρχης ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Δικαιοσύνης, τοῦ τμήματος τῶν φυλακῶν, Θεόδοτος Γεννάδης ὀνομαζόμενος, ἔσχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ ἐκδράμῃ χάριν ἀναψυχῆς μέχρι τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, ὁπότε—θαῦμα διὰ τὴν σύμπτωσιν — συναντᾷ ἕνα στρατιώτην τοῦ πεζικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἀναγνωρίζει τότε ὁ πρόμαχος οὗτος τῶν ἱερῶν τῆς πατρίδος Ἕλλην στρατιώτης καὶ τὸν κ. Θεόδοτον Γεννάδην καὶ τὴν ἰδιότητά του, τὸν πλησιάζει, τὸν χαιρετίζει καὶ μετὰ κατανύξεως προβαίνει εἰς τὴν ἀποκάλυψιν, ὅτι μόλις πρό τινων ἡμερῶν, ἀποτίσας τὴν ποινήν του, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σωφρονιστηρίου Ἀβέρωφ, ἔνθα ἐκρατεῖτο ὡς κατάδικος, καὶ περιεβλήθη τὴν στρατιωτικὴν στολὴν ὡς κληρωτός.

Τὶ μετὰ τοῦτο ἐπηκολούθησε, μόνον ὁ κ. τμηματάρχης τοῦ τμήματος τῶν φυλακῶν καὶ οἱ ἀναγνώσαντες τὸ φύλλον τῆς παρελθούσης Πέμπτης τῆς ἐφημερίδος «Ἀθῆναι» εἶνε ἴσως εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν.

Ἀδυνατῶν ὁ κ. τμηματάρχης νὰ ἐννοήσῃ πῶς συνέβη ὥστε τρόφιμος τῶν φυλακῶν νὰ φέρῃ τὴν στολὴν τοῦ φρουροῦ τοῦ ἔθνους, σπεύδει πνευστιῶν εἰς τὴν βιβλιοθήκην του καὶ ἐκεῖ ἀνακαλύπτει τόσα καὶ τόσα, περὶ τῶν ὁποίων ἄλλα κράτη ἔχουν μεριμνήσει ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, ἅτινα δ' ἐν κατανύξει ὁ κ. τμηματάρχης ἀνομολογεῖ ὅτι τὸ πρῶτον ἤδη κατὰ τὴν ἀνὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος ἐκδρομήν του ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ μάθῃ.

Ὑπάρχει ὅμως ἀνάγκη, τοὐλάχιστον τὸν πρόλογον τῆς ὄντως τραγικῆς ταύτης διηγήσεως ν' ἀπολαύσῃ τις ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, ὅπερ εἶδε τὸ φῶς ἐν τῷ ἄνω φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος «Ἀθῆναι» ὡς ἑξῆς:

«Φίλε κ. διευθυντά. Διερχόμενος πρό τινων ἡμερῶν ἐκ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, συνήντησα στρατιώτην τινὰ τοῦ πεζικοῦ, ὅστις, ἰδών με, μὲ ἐπλησίασε καὶ μὲ ἐχαιρέτισε (!), γνωρίσας μοι, ὅτι μόλις πρό τινων ἡμερῶν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σωφρονιστηρίου Ἀβέρωφ, ἔνθα ἐκρατεῖτο ὡς κατάδικος καὶ περιεβλήθη τὴν στρατιωτικὴν στολὴν ὡς κληρωτός. Ὁμολογῶ, ὅτι ἡ πρώτη μου ἐντύπωσις ἦτο κάπως δυσάρεστος, *μὴ δυνάμενος* (;) νὰ ἐννοήσω πῶς τρόφιμος τῶν φυλακῶν δύναται νὰ φέρῃ τὴν στολὴν τοῦ φρουροῦ τοῦ ἔθνους».

Πράγματι ἀκατανόητον καὶ σύμπτωσις εὐτυχής. χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ κ. τμηματάρχης λαμβάνει γνῶσιν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὶ ἐν Ἑλλάδι συμβαίνει.

Περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς ὑπὸ ὅρον καταδίκης καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχουν ὄχι ὀλίγοι οἱ ἀντιλέγοντες, ἂν ὑποτεθῇ ὅμως, ὅτι ἀπεφάσιζεν ἡ νομική μας

Ὑπὸ ὅρον ... δίπλωμα.

Σχολὴ νὰ παρεῖχε, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἄνω θεσμόν, τὰ διδακτορικὰ διπλώματα... ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀφαιρέσεως τούτων, οὐδεὶς νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἀντιλέγων. Δύο τοὐλάχιστον παραδείγματα, ἐπελθόντα ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, εἶνε ἱκανὰ νὰ πείσουν καὶ τοὺς μᾶλλον διστακτικούς. Τὸ ἓν τούτων ἀπέβλεπε τὴν περίπτωσιν περὶ τῆς ὁ-

---

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΝ

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

***Ἄρθρον τοῦ ἐν Ἐρλάγγῃ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου* Dr ALLFELD**

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τῆς «Juristen - Zeitung»

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΔΗΜ. ΛΑΜΨΑ**

Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἂν ἡ ἀντίληψις τοῦ Ἐφετείου ἦτο ὀρθή, θὰ ὑφίστατο προδήλως ἡ συγγραφικὴ προστασία ἀνυπόφορον περιορισμόν. Εἰς οὐδὲν π. χ. θὰ ἴσχυεν αὕτη, ἂν τις συνέγραφε ποίημα δι' ἑορτήν τινα ἐν ὡρισμένῃ οἰκογενείᾳ, δὲν ἤθελε δὲ τοῦτο νὰ ἐκχωρήσῃ καὶ εἰς ἄλλους κύκλους, διότι ἁπλοῦστατα πᾶς τις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδώσῃ τοῦτο· δὲν θὰ ἴσχυεν ἐπίσης, ἂν καλλιτέχνης τις ἕνεκεν συμφωνίας μετὰ τοῦ πελάτου αὐτοῦ ἀπεφάσιζε νὰ μὴ πολλαπλασιάσῃ τὸ καλλιτέχνημα αὐτοῦ, διότι πάλιν πᾶς τρίτος θὰ ἠδύνατο, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκώλυεν ἡ προστασία τῶν εἰκόνων, νὰ κατασκευάσῃ ὁσαδήποτε ἀντίγραφα αὐτοῦ καὶ νὰ διαδώσῃ ταῦτα· μάλιστα κατὰ τὸ παλαιότερον δίκαιον ὁ παραγγείλας εἰκόνα τινὰ —παρὰ τὰς διατάξεις τῆς § 8 τοῦ νόμου τῆς 9 Ἰανουαρ. 1876—δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπολαύσῃ τῆς συγγραφικῆς προστασίας, ἂν δὲν ἤθελε νὰ διαδώσῃ αὐτὸς ἀνὰ τὸν κόσμον ἀντίτυπα τῆς εἰκόνος, πρᾶγμα, ὅπερ κατὰ κανόνα δὲν θὰ συνέβαινέ ποτε. Ἂν δ' ἤδη τὰ ἄτοπα ταῦτα ἐπακόλουθα καταδεικνύωσι τὴν σαθρότητα τῆς πολεμουμένης γνώμης, οὐχ ἧττον καταφαίνεται αὕτη σάθρα καὶ ἐξ ἄλλων σκέψεων. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἐφετείου, τὸ μόνον κριτήριον ἡμῶν πρέπει νὰ εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγγραφῆς. Ἂν νῦν ὁ συγγραφεὺς οὗτος πολλῷ βραδύτερον τοῦ χρόνου τῆς συγγραφῆς θελήσῃ νὰ διαδώσῃ εἰς τὸ κοινὸν τὰς ἐν ταῖς ἐμπιστευτικαῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἐκτεθειμένας γνώμας, πρὸς τοῦτο δ' ἀποφασίσῃ νὰ δημοσιεύσῃ τὰς ἐπιστολάς, δὲν πρέπει οὗτος νὰ προστατευθῇ κατὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ὑπ' ἄλλου, διότι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγγραφῆς δὲν ἐσκέφθη περὶ δημοσιεύσεως; Ἢ πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν προστασίαν ταύτην εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, οἵτινες ἴσως ἀνεκάλυψαν ἐν ταῖς εἰς τὰς ἐπιστολὰς ἐκτεθειμέναις πολυτίμοις καὶ ἐν τελείᾳ λογοτεχνικῇ μορφῇ ἐκπεφρασμέναις ἰδέαις τοῦ κληρονομηθέντος σημαντικὴν περιουσίαν; Ἡ ἀπόφασις φρονεῖ, ὅτι οὐδεὶς θὰ μνημονεύσῃ ἐν περιουσιακοῖς καταλόγοις τοῦ συγγραφικοῦ αὐτοῦ δικαιώματος ἐπ' ἐπιστολῶν. Ὀρθῶς· ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ συγγραφεὺς συγγράμματος πράττει τοῦτο πάντοτε; Ὁ συγγραφεὺς δύναται βεβαίως κατὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ ἔργου αὐτοῦ νὰ σκέπτηται σοβαρῶς περὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτοῦ· ἂν δ' ὅμως δὲν εὑρεθῇ ἐκδότης αὐτοῦ ἢ ἂν ὁ προσφερόμενος δὲν πληρώνῃ ἀμοιβήν, βεβαίως δὲν θα σκεφθῇ ὁ συγγραφεὺς νὰ καταγράψῃ τὸ συγγραφικὸν αὐτοῦ δικαίωμα ὡς «μέρος τῆς περιουσίας» αὐτοῦ, καίτοι βεβαίως οὐδεὶς θὰ ἀρνηθῇ εἰς αὐτὸν τὴν συγγραφικὴν προστασίαν. Τέλος δ' ἐρωτῶμεν: ἂν εἶνε βέβαιον ὅτι ἄνθρωπός τις δὲν θέλει νὰ καρπωθῇ αὐτὸς ἐνσώματόν τι πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς ἑαυτόν, δὲν προστατεύεται οὗτος κατὰ πάσης ἀλλοτρίας καρπώσεως; Ὅθεν καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως τοῦ καθαροῦ περιουσιακοῦ δικαιώματος ὁ σκοπὸς τοῦ πολλαπλασιασμοῦ δὲν δύναται νὰ εἶνε προϋπόθεσις τῆς προστασίας. Αἱ ἐπιστολαὶ λοιπόν, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὰ στοιχεῖα συγγράμματος, ἀπολαύουσι τῆς προστασίας τοῦ συγγραφικοῦ δικαιώματος, καὶ ἂν ἔτι ἀνήκωσιν εἰς τὰς καλουμένας ἐμπιστευτικὰς ἐπιστολάς.

Εἴδομεν δ' ὅμως πρότερον, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἐπιστολῶν δὲν ἔχουσι τὰς ἰδιότητας συγγράμματος. Γεννᾶται νῦν τὸ ζήτημα, ἂν τὸ δίκαιον παρέχει ταύταις ἄλλα μέσα προστασίας. Πράγματι δὲ πολλοὶ συγγραφεῖς παραδέχονται *δικαίωμα προσωπικότητος* ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν, ὃ δὴ καὶ προστατεύει εἴτε τὸν συγγραφέα, ἐφ' ὅσον ζῇ ἢ καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, εἴτε τοὺς κληρονόμους τούτου κατὰ πάσης δημοσιεύσεως. Ἐν τῷ θετικῷ δικαίῳ δὲν εὑρίσκεται ρητὴ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς προσωπικότη-

ποίας καὶ ἡμεῖς ἠσχολήθημεν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἷς ἐκ τῶν βλαστῶν τῆς νομικῆς μας σχολῆς, ἀριστοῦχος μάλιστα, διελάλει ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ἡμερησίου τύπου ὅτι τὴν ἀριστοῦχον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν νόμων ὕπαρξίν του ὀφείλει ἀποκλειστικῶς εἰς ὡρισμένον ἐργαστήριον διδακτόρων, ἐκάλει δὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς καὶ ἀπίστους νὰ συρρεύσουν εἰς τὸ φροντιστήριον αὐτὸ ὡς εἰς πηγὴν πάσης νομικῆς σοφίας. Τὸ δεύτερον, ἐκτάκτως πρόσφατον, ἀποβλέπει ἄλλον, νωπότατον ἐπίσης, διδάκτορα τοῦ δικαίου, ὁ ὁποῖος μὲ θάρρος χιλίων Οὐλπιανῶν ἢ Γαΐων, ἐπικρίνει διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου τὰς ἐρωτήσεις ἃς κατὰ τὴν ἐξέτασιν ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸν ὁ Καθηγητής του τοῦ Ἐμπορικοῦ δικαίου, παρεμβάλλων καὶ τὰ ἑξῆς ἀμίμητα: «διότι χθές, ἐπιλήσμων (ὁ Καθηγητής του!) γενόμενος τῶν γραφομένων, ἐν ταῖς διδακτορικαῖς ἐξετάσεσιν εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις περὶ τούτου!!»

Ἐναπομένει τώρα καὶ ἐξέλιξις διδακτόρων τοῦ μέλλοντος, ἐκκαλούντων τὰς περὶ τῆς βαθμολογίας των ἀποφάσεις τῆς Σχολῆς, ἐκτὸς ἂν τὴν ἐξέλιξιν ταύτην ἀναστείλῃ ὁ πλέον ἢ ἀναγκαῖος καθ' ἡμᾶς θεσμὸς τῆς ὑπὸ ὅρον παροχῆς τοῦ διπλώματος.

Ἓν εἶδος μουστάρδας μετὰ τὸ γεῦμα ἀποτελεῖ ἡ ἑκάστοτε εἰς τὴν θέσιν τῶν κοινωνικῶν τῶν ἐφημερίδων ἀναγινωσκομένη εἴδησις, ὅτι ἐκεῖνος ἢ ἐκεῖνος ὁ χαριτόβρυτος νέος, ἐπιτυχὼν εἰς τὸν διενεργηθέντα διαγωνισμὸν πρὸς σπουδὴν **τῶν Πολιτικῶν ἐπιστημῶν!** ἀπέρχεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὴν Ἑσπερίαν. Μᾶς ἐκπλήσσει δὲ ὄχι ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ διαγωνισμὸς οὗτος ἐνεργεῖται, διότι ἐπὶ τέλους ἔχομεν συνειθίσει μὲ εἰκόνας τοιούτου εἴδους, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κράτος ἔχει τόσα διαθέσιμα κεφάλαια, ὥστε νὰ μορφώνῃ δι' ἰδίων δαπανῶν τοὺς πολιτικούς του τοῦ μέλλοντος, καθ' ἣν στιγμὴν δι' ἕνα ὀργανωτὴν τελωνείων ἢ ἕνα ὑδραυλικὸν ἢ ἕνα ἁπλοῦν σχεδιαστὴν ἀναζητεῖ τὰ ἐκ τῶν ἔξω φῶτα.

Κατόπιν ἑορτῆς.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀξιότιμε κ. Συντάκτα τῆς «Δικαιοσύνης»

Ἐνταῦθα ἔχομεν Εἰρηνοδίκην Βορείου πλευρᾶς τὸν κ. Δημήτριον Τσιγκουράκον, ἀληθῆ ἀδάμαντα τοῦ εἰρηνοδικειακοῦ κλάδου, διότι εἶνε ἀρχαῖος εἰρηνοδίκης καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐπὶ ἱκανότητι καὶ ἐντιμότητι. Πρὸ εἰκοσαετίας διαγωνισθείς, ἐνεκρίθη διὰ τὴν θέσιν τοῦ Πρωτοδίκου, εἰς ἣν ὅμως δὲν προήχθη, μεταρρυμισθέντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ σχετικοῦ νόμου. Ὑπηρετῶν δὲ ἐν τῇ δικαστικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐπὶ 23 ἤδη ἔτη, ἔχει ὑποστῇ 44 μεταθέσεις, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται, ὅτι εἶνε σιδηροῦ χαρακτῆρος καὶ δὲν ἔχει τὴν χαμέρπειαν, οὔτε τὴν δειλίαν νὰ ὑπηρετῇ τὴν πολιτικήν, διὰ τῆς εὐνοίας τῆς ὁποίας ἠδύνατο νὰ συντηρῆται ἑκάστοτε, ὅπου ἤθελε.

Χαράσσομεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, οὐχὶ διὰ τὴν προϊσταμένην ὑπηρεσίαν, διότι αὕτη τὸν γνωρίζει ὡς δικαστὴν ἱκανώτατον εἰς τὸ ἔργον του, ἅμα δὲ καὶ φιλόπονον, ἐπιμελέστατον καὶ εὐθύτατον· ἀλλὰ διότι πρό τινων ἡμερῶν ἐγράφησαν εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» καὶ «Πρωϊνὴν» διατριβαί τινες συκοφαντικαὶ κατὰ τοῦ ἀρίστου αὐτοῦ δικαστικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς συρομένου δῆθεν τυφλῶς ὑπὸ τῆς πολιτικῆς. Αἱ διατριβαὶ αὗται ἐγράφησαν μὲν ὑπὸ μορφὴν ἀνταποκρίσεων, ἀλλ' εἶνε λίβελλοι ἀηδεῖς καὶ πλήρεις ψευδολογιῶν χάριν πλαγίων σκοπῶν. Καὶ ἀφοῦ οἱ συκοφάνται ἔχουν τὸ θάρρος τῆς ἀναισχυντίας διὰ νὰ διασύρουν τὴν ὑπόληψιν, νομίζομεν, ὅτι θὰ ἦτον ἔλλειψις ἀσυγχώρητος νὰ μὴ χαράξωμεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, ἐπὶ τοῦ παρόντος, χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ἄργος 15 Ἰανουαρίου 1909.

Μεθ' ὑπολήψεως
Δημ. Π. Ροῦσσος
Δικηγόρος

Ἀξιότιμε κ. Συντάκτα τῆς «Δικαιοσύνης»

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 119 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος ὑμῶν, ὁ συνάδελφος κ. Α. Ἀθανασούλας προέτεινεν ὅπως ἐν πίνακι ἢ ἰδιαιτέρῳ παραρτήματι δημοσιευθῶσι κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ δικηγόρων, ὅπως λάβωσι ταῦτα ὑπ' ὄψιν οἱ μέλλοντες νὰ ψηφίσωσι κατὰ τὰς ἐπικειμένας ἐκλογὰς τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν. Πλὴν τοῦ μέτρου τούτου, ὅπερ πράγματι λίαν σκόπιμον, φρονοῦμεν προσέτι ὅτι καλὸν καὶ ἀναγκαῖον ἴσως θὰ ἦτο ὅπως ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐκ δικηγόρων μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου προηγηθῇ τῆς ἐκλογῆς τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου, καθόσον, ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων περὶ ἃ θὰ στραφῇ ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀνωτάτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ συμμορφωθῶμεν καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου, ὅστις ἐν μὲν τῷ ἄρθρ. 13 ὁρίζει ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου γίνεται κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 31 ὁρίζει ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τοῦ ἀνωτάτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου γίνεται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου.

Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι τἀνωτέρω δὲν δύνανται νὰ λάβωσι χώραν ἐὰν τὸ κανονιστικὸν περὶ ἐκλογῶν Β. Δ. δὲν προνοήσῃ περὶ τούτου.

Μετ' ἄκρας ὑπολήψεως
Δημ. Ἀθανασίου
Δικηγόρος

Τόμοι τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς, τοῦ μὲν πρώτου ἔτους πρὸς δραχμὰς 5 τῶν δὲ λοιπῶν πρὸς δραχμὰς 7.50 ἕκαστος.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1908

Ὁρμώμενοι πάντοτε ἐκ τῆς ἀφελοῦς σκέψεως ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὐδέποτε ἔχασαν τὴν σημασίαν των καὶ ὅτι ἐκ τῆς μελέτης καὶ τῆς συσχετίσεως τούτων εἶνε δυνατὴ ἡ συναγωγὴ συμπερασμάτων ἱκανῶν νὰ μᾶς ὁδηγήσουν εἰς ριζικωτέρας ἀποφάσεις, παραθέτομεν κατωτέρω τὴν εἰκόνα τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστηρίων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, μὲ ὅλην ἐπαναλαμβάνομεν τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἀφελεῖς τὸ ὀλιγώτερον τρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῶμεν, πιστεύοντες ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν εἶνε δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὸ μέλλον τὰ ἐκ τοῦ παρελθόντος διδάγματα.

Ἄρειος Πάγος

Κατὰ τὸ 1908 τὸ ἀνώτατον ἡμῶν τοῦτο δικαστήριον ἐξέδοτο, πολιτικὰς μὲν ἀποφάσεις 415, ἀπέναντι 488 τοῦ 1907, ποινικὰς δὲ 207, ἀπέναντι 198 τοῦ 1907. Ἐκ τῶν 415 πολιτικῶν τούτων ἀποφάσεων, αἱ 30 ἦσαν τῆς ὁλομελείας, αἱ 286 τοῦ πρώτου τμήματος καὶ 99 τοῦ δευτέρου. Ἐκ τῶν 30 τῆς ὁλομελείας, αἱ 20 ἦσαν ἐκλογικαί, αἱ 6 ἀπέρριπτον τὴν ἀναίρεσιν, αἱ 2 ἐδέχοντο ταύτην καὶ αἱ 2 ἀνέπεμπον εἰς τὸ Β' τμῆμα.

Ἐκ τῶν 286 τοῦ Α' τμήματος, αἱ 126 ἀπορρίπτουν τὴν ἀναίρεσιν, αἱ 112 δέχονται ταύτην, αἱ 33 ἦσαν ἀρνητικαὶ (ἐρήμην τοῦ ἀναιρεσειοντος), αἱ 4 παραπέμπουν εἰς τὴν ὁλομέλειαν, αἱ 4 προδικαστικαί, αἱ 4 περὶ ἀποχωρήσεως, αἱ 2 περὶ κανονισμοῦ τμημάτων καὶ μία ἀναπέμπουσα εἰς τὸ Β' τμῆμα.

Ἐκ τῶν 99 τοῦ Β' τμήματος, αἱ 47 ἦσαν περὶ ἀνατροπῆς, αἱ 14 προδικαστικαὶ καὶ αἱ 38 ὁριστικαί.

Ἐκ τῶν 207 ποινικῶν, αἱ 152 ἀπορρίπτουν τὴν ἀναίρεσιν (ἐρήμην κατὰ τὸ πλεῖστον), αἱ 34 δέχονται ταύτην, αἱ 12 ἀποφαίνονται ἐπὶ αἰτήσεων, αἱ 7 πειθαρχικαὶ καὶ 2 περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος.

Ἐφετεῖον.

Ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1908 ἀποφάσεις ἐν ὅλῳ 1866, ἀπέναντι 2004, ἐκδοθεισῶν κατὰ τὸ 1907.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν ἐξέδοτο 388 ἐν ὅλῳ πράξεις, ἀπέναντι 428, ἃς εἶχεν ἐκδώσει κατὰ τὸ 1907.

Βουλεύματα. Τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἐξέδοτο ἐν ὅλῳ 612, ἀπέναντι 495 ἅτινα εἶχεν ἐκδώσει κατὰ τὸ 1907.

Πρωτοδικεῖον.

Καὶ εἰς προηγούμενον ἡμῶν φύλλον ἐλάβομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάρωμεν τὴν ἐργατικότητα τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν οἱ δικασταὶ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, τῆς ὁποίας ἄμεσον ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἄκρα ἐνημερότης τῶν πινακίων κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας.

Εἰς τὰ πινάκια τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐνεγράφησαν, καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1908, συνήθεις μὲν ὑποθέσεις 2499, ἀπέναντι 2266 ἐγγραφεισῶν κατὰ τὸ 1907, συνοπτικαὶ 3178, ἀπέναντι 2994 τοῦ προηγουμένου, ἐμπορικαὶ 6167, ἀπέναντι 5239 τοῦ 1907 καὶ ἐφέσεις 1750, ἀπέναντι 1607.

Ἐκκρεμεῖς ἐν τοῖς πινακίοις, ἤτοι μὴ συζητηθεῖσαι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1908, παρέμειναν ἐμπορικαὶ 885, ἀπέναντι 1705 τοῦ 1907, συνήθεις 578, ἀπέναντι 878 τοῦ προηγουμένου, συνοπτικαὶ 335, ἀπέναντι 565 καὶ ἐφέσεις 185, ἀπέναντι 366. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, παρέμειναν ἐν ἅπασι τοῖς πινακίοις κατὰ μὲν τὸ 1908 ἐκκρεμεῖς ἐν ὅλῳ 1983 ἀπέναντι 3514 τοῦ 1907.

Ἀποφάσεις κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1908 ἐξέδοτο τὸ αὐτὸ δικαστήριον 10,065, ἀπέναντι 7721 ἃς εἶχεν ἐκδώσει κατὰ τὸ 1907.

Εἰς πτώχευσιν ἐκηρύχθησαν ἐν ὅλῳ ἔμποροι 131.

Πράξεις ἐξεδόθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1908 ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου 5130 ἐν ὅλῳ, ἀπέναντι 4399 τοῦ προηγουμένου.

Ὁ αὐτὸς Πρόεδρος ἐξέδοτο καθ' ὅλον τὸ αὐτὸ ἔτος 790 ἀποφάσεις ἐξώσεως.

Πλημμελειοδικεῖον.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1908 τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐξέδοτο 7989 ἐν ὅλῳ ἀποφάσεις, ἀπέναντι 7929 ἐκδοθεισῶν κατὰ τὸ 1906.

Αἱ τῆς τελευταίας πενταετίας.

Ἂν ὑποτεθῇ ὅτι αἱ ἐργασίαι ἑνὸς δικαστηρίου, οἷον τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, εἶνε τὸ κάτοπτρον τρόπον τινὰ καὶ τῆς οἰκονομικῆς κινήσεως καὶ τῆς διευθύνσεως ἣν ἡ δικαιοσύνη ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος λαμβάνει, δὲν νομίζομεν ἄσκοπον νὰ παραθέσωμεν τὴν εἰς ἀποφάσεις πολιτικὰς ἐργασίαν τοῦ δικαστηρίου τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν ἑξαετίαν, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

Ἐν ἔτει	1902	ἀποφάσεις	ἐν	ὅλῳ	8506
» »	1903	»	»	»	9001
» »	1904	»	»	»	8460
» »	1905	»	»	»	8443
» »	1906	»	»	»	9764
» »	1907	»	»	»	7721

Λαμβανομένου ἑπομένως ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἀνέρχεται εἰς 10,065, συνάγεται ὅτι κατὰ τὴν ἄνω ἑξαετίαν ἀναλογοῦν κατὰ μέσον ὅρον 8649 ἀποφάσεις κατ' ἔτος καὶ ὅτι τὸν μέσον τοῦτον ὅρον, αἱ ἀποφάσεις τοῦ 1908, ὑπερβαίνουν κατὰ 1416 ἀποφάσεις, ἐνῷ συγχρόνως αἱ κατὰ τὸ 1908 ἐκδοθεῖσαι 10,065 αὗται ἀποφάσεις ὑπερβαίνουν τὰς κατὰ τὸ 1907 ἐκδοθείσας 7721 κατὰ 2344.

Περίληψις

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3033 τοῦ 1906 ἀποφάσεώς του, δεχθὲν τὴν ἀπὸ 4 Μαΐου 1906 αἴτησιν τῶν Γεωργίου Λαγκαδᾶ καὶ τῆς συζύγου του Ὄλγας κατοίκου Ἀθηνῶν, ἐκήρυξε θετὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν ὀρφανὴν πατρὸς Μαρίαν Κωνστ. Κορομάντζου.

Ἐν Ἀθήναις 21 Ἰανουαρίου 1909.

Ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος
Χ. Χ. Χρυσανθακόπουλος

Τύποις Π. Α. Πετράκου

τος. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ σχεδίῳ τοῦ περὶ συγγραφικοῦ δικαιώματος Νόμου περιείχετο ποινικὴ διάταξις κατὰ τῆς ἄνευ ἀδείας δημοσιεύσεως ἐπιστολῶν, ἡμερολογίων κτλ.· ἡ διάταξις δ' ὅμως αὕτη δὲν παρελήφθη καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχεδίῳ, καίτοι τὸ 25 Νομικὸν Συνέδριον τοῦ 1900 θερμότατα ὑπεστήριξε τὴν προστασίαν τῶν ἐπιστολῶν. Ἀναμφιβόλως δὲ αἱ ἐπιστολαί, τὰ ἡμερολόγια κ.τ.λ. δέονται προστασίας κατὰ τῆς δημοσιεύσεως, καὶ δὴ αἱ ἐπιστολαὶ οὐ μόνον ὡς περιέχουσαι δηλώσεις γινομένας ἐν πεποιθήσει περὶ τῆς ἐχεμυθίας τοῦ λήπτου, ἀλλὰ καὶ καθόλου ὡς οὖσαι ἔκφρασις τῶν στιγμιαίων παραστάσεων καὶ συναισθημάτων προσώπου τινὸς καὶ δὴ εὑρισκομένου ἐν ἐπικοινωνίᾳ πρὸς ὡρισμένον ἕτερον ἄτομον, ὡς οὖσαι ἐξωτερίκευσις τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου τοῦ προσώπου ἐν μορφῇ, ἐν ᾗ θέλει τοῦτο νὰ φανῇ μόνον ἀπέναντι τοῦ λήπτου, κατὰ κανόνα δ' οὐχὶ καὶ ἀπέναντι ἄλλου τρίτου. Τοιαῦται δὲ σκέψεις πρέπει πάντως νὰ προκαλέσωσιν ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι τὴν νομοθεσίαν, ὅπως προνοήσῃ περὶ ἰδίας καὶ δὴ ποινικῆς προστασίας τῶν ἐπιστολῶν κατὰ τῆς ἐπὶ λέξει ἀποδόσεως αὐτῶν εἰς τὴν δημοσιότητα, ἥτις δὴ προστασία πρέπει νὰ παρέχηται πάντως μὲν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ γράψαντος, βεβαίως δ' ὅμως καὶ ἐπί τινα, καίπερ βραχύν, χρόνον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἐννοεῖται δ' ὅτι συγχρόνως δέον νὰ καθορισθῶσι καί τινες ἐξαιρέσεις, ὡς π. χ. διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ πρόνοια περὶ δεδικαιολογημένων συμφερόντων ἀπαιτεῖ τὴν δημοσίευσιν. Ἀλλ' ἐν τῷ παρόντι, ὡς ἐπιτυχῶς ἀποδεικνύει τὸ Ἐφετεῖον τῆς Ἰένης, δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἰσχύει γενικῶς ἡ προστασία κατὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος μόνον αἱ περὶ ἐξυβρίσεως διατάξεις ἐξυπηρετοῦσι τὴν προστασίαν ταύτην. Βεβαίως αἱ τοιαῦται δημοσιεύσεις σπανίως θὰ ἔχωσι χαρακτῆρα προσβολῆς τῆς τιμῆς· πάντως ὅμως δυνατὸν εἶνε ἡ κοινολόγησις ἐμπιστευτικῶν ἀνακοινώσεων νὰ προσκρούῃ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Ἐν τούτοις αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐξαρκοῦσι διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις, ἐφ' ὧν ἀπαιτεῖται ἡ προστασία. Ἡ λεπτομερὴς νῦν ἐξέτασις τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν εἶνε ἔργον τῆς παρούσης διατριβῆς.

Δὲν λησμονοῦμεν βεβαίως, ὅτι τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρεται σφόδρα νὰ σπουδάσῃ ἀκριβέστερον τὸν ἐσωτερικὸν βίον τῶν προσώπων, ἅτινα πλέον ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ ὅτι ἡ σπουδὴ αὕτη κατορθοῦται ὅλως ἰδιαιτέρως διὰ τῆς γνώσεως τῶν ὑπὸ τῶν προσώπων τούτων γεγραμμένων ἐπιστολῶν. Βεβαίως δὲ καὶ πᾶσα συνετὴ ἑρμηνεία τῶν Νόμων δὲν θὰ διίδῃ προσβολὴν κατὰ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἐν τῇ δημοσιεύσει ἐπιστολῶν, τῇ γιγνομένῃ χρόνον τινὰ μετὰ τὸν θάνατον τῶν προσώπων τούτων, ἐφ' ὅσον διὰ ταύτης δὲν βλάπτεται τὸ ἄμεσον ἐνδιαφέρον τῶν κληρονόμων ἢ δὲν προσβάλλεται τὸ συναίσθημα τῆς εὐλαβείας αὐτῶν· ὁμοίως δὲ οὐδεμία νομοθεσία ἐν τῷ μέλλοντι θὰ θεωρήσῃ τὴν τοιαύτην δημοσίευσιν ὡς ἀπαγορευομένην. Ἀλλ' ἂν ἀπίδωμεν ἀπὸ τῶν τοιούτων δημοσιεύσεων, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, καὶ δὴ ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ζώντων προσώπων, δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀπαιτῇ τὸ κοινόν, ἐφ' ὅσον ἰδιαίτεροι λόγοι δὲν δικαιολογοῦσι τοῦτο, νὰ προτιμηθῇ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς γνώσεως τοῦ βίου καὶ τῶν σχέσεων τῶν δημοσίᾳ γνωστῶν προσώπων, τοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπερ ἔχουσιν αὐτὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα, ὅπως διαγάγωσι καὶ ἴδιον βίον καθ' ἑαυτά τε καί, διὰ τῆς μορφῆς τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐπιστολῶν, μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν. Μόνον δ', ἂν ἡ νομοθεσία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν ζητήσῃ νὰ προστατεύσῃ τὸ ἀτομικὸν τοῦτο ἐνδιαφέρον, θὰ ζῶμεν πράγματι ἐν *δικαίῳ*, οὐχὶ δ' ἐν *δικανικῷ* αἰῶνι.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,,

Ἅμα τῇ κυρώσει τοῦ περὶ Δικηγορικῶν Συλλόγων νόμου καὶ τῇ δημοσιεύσει τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος, ἡ «Δικαιοσύνη» θέλει ἐκδώσῃ τοῦτον εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος μετὰ τῶν σχετικῶν βοηθημάτων.